



nieuwsbrief VvSL, jaargang 8, nummer 5, 2 februari 2017
Redactie: Marlies van Tooren, marlies.van.tooren@vvsl.nl

Drempelloze doorstroom vmbo-havo?

In DecaZine nummer 15 stond een bericht over de roep - in de vorm van een motie - van de Tweede Kamer om een drempelloze doorstroom van vmbo-tl/gl naar havo wettelijk te regelen. Onlangs heeft staatssecretaris Dekker hierop gereageerd met een uitgebreide brief, waarin hij meldt voornemens te zijn het recht op doorstroom op grond van een vmbo-tl/gl diploma naar havo wettelijk vast te leggen, dit mede naar aanleiding van de derde meting in het kader van de monitor toelatingscode. In het vervolg van zijn brief werpt de staatssecretaris wel een drempel op. Hij wil namelijk een extra vak verplicht stellen. Dit betekent dat alleen vmbo-tl/gl leerlingen met drie vakken in het vrije deel toegelaten zouden kunnen worden op havo. Volgens de staatssecretaris is dit nodig, omdat leerling op havo sowieso een vak extra hebben t.o.v. het vmbo. Ook kondigt de staatssecretaris aan dat er per 1 augustus 2017 schakelprogramma's vmbo-havo beschikbaar gesteld zullen worden, alsof de scholen zelf al niet zoiets bedacht hebben! Door wie of wat wordt niet gemeld. De brief heeft in den lande de nodige discussie doen oplaaien en ongetwijfeld is het laatste woord hierover nog niet gesproken. Als het goed is, wordt deze wijziging op enig moment ook ter internetconsultatie voorgelegd, zodat het hele onderwijsveld hierop nog officieel kan reageren. Een link naar de brief en de bijbehorende documenten: <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-onderwijs-cultuur-en-wetenschap/documenten/kamerstukken/2017/01/11/kamerbrief-over-doorstroom-vmbo-havo>.

De VvSL is van mening dat "stapelen" mogelijk moet zijn voor leerlingen die een niveau hoger aankunnen. De doorstroming dient wel kansrijk te zijn, perspectief aan de leerlingen te bieden en niet te leiden tot een min of meer voorzienbare teleurstelling. Daarom kan de doorstroming in het huidige onderwijssysteem niet drempelloos zijn. De leerlingen verdienen een reële kans. Ze hebben recht op eerlijke voorlichting en advies, een passende voorbereiding op vakinhoudelijk gebied, goede loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) en daarmee een kansrijke startpositie wanneer ze opteren voor doorstroming naar een hoger niveau zoals van vmbo-tl/gl naar havo.

Nogmaals: geen kosten voor selectieprocedures

In nieuwsbrief nummer 4 stond een bericht over de kosten voor selectieprocedures in het hoger onderwijs. Dat heeft nog al wat vragen opgeroepen. Bijvoorbeeld per wanneer dit verbod dan ingaat en of dit ook al definitief vaststaat.

In een brief aan de instellingen voor hoger onderwijs heeft de minister op 16 november laten weten dat het huidige wettelijke verbod op het vragen van eigen bijdragen voor selectiekosten wordt gehandhaafd. M.a.w. het mocht al niet en het mag dus ook dit jaar niet. Letterlijk staat er in de brief: *'Ik wil voorkomen dat er financiële belemmeringen zijn voor deze studenten. De praktijk laat zien dat instellingen soms een financiële bijdrage vragen voor deelname aan de selectieprocedure, die kan oplopen tot meer dan € 200. Dit kan ontmoedigend zijn, vooral voor jongeren die minder financiële mogelijkheden hebben. Daarom is het niet toegestaan dat opleidingen die mogen selecteren een eigen bijdrage vragen van aankomend studenten voor de selectieprocedure. Om te borgen dat er geen financiële belemmeringen zijn voor aankomend studenten is ervoor gekozen geen AMvB te maken waarin het vragen van een eigen bijdrage voor selectiekosten wordt toegestaan. Het huidige*

wettelijke verbod op het vragen van eigen bijdragen voor selectiekosten zal dus worden gehandhaafd. Dat betekent dat voor alle selectieprocedures voor het studiejaar 2017-2018, die in principe op 1 oktober 2016 van start kunnen gaan, geen bijdrage voor de selectiekosten in rekening mag worden gebracht. Zo blijft ook voor de opleidingen met selectie de toegankelijkheid voor alle aankomend studenten gewaarborgd.'

De wettelijke borging ligt in [artikel 7.50 van de Wet op het Hoger Onderwijs](#). In een nota van wijziging bij het wetsvoorstel Bevordering Internationalisering wordt dit artikel aangepast, zodat ontegenzeggelijk duidelijk is dat selectiekosten ook vallen onder de kosten waarvoor volgens artikel 7.50 lid 1 geen bijdrage gevraagd mogen worden aan (aankomende) studenten. Volgens lid 2 van artikel 7.50 kan in een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) wel geregeld worden dat voor bijvoorbeeld selectie wel kosten in rekening worden gebracht, maar de minister heeft besloten deze AMvB niet te maken. Dat meldt ze in de brief aan de instellingen, maar ook in de nota van toelichting bij de hierboven genoemde nota van wijziging. Daarin staat de volgende tekst:

'De regering beoogt met deze nota van wijziging artikel 7.50, tweede lid, zodanig te formuleren dat dergelijke onbedoelde interpretaties kunnen worden voorkomen. Daarbij is ondubbelzinnig geregeld dat ook selectie-kosten die voorafgaand aan de inschrijving worden gemaakt en bij de aspirant-student in rekening worden gebracht, onder het verbod van het eerste lid vallen. Het kabinet heeft met het oog op de toegankelijkheid van het hoger onderwijs en het «gelijke kansenbeleid» besloten geen voordracht te doen voor een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in het tweede lid. Het verbod blijft dus van kracht.'

Moraal van dit (nogal wetstechnische) verhaal: je kunt ook iets regelen door het niet te regelen!

De conclusie is dat instellingen voor hoger onderwijs geen kosten in rekening mogen brengen voor deelname aan hun selectieprocedure. Dat mocht al nooit en dat mag ook in de toekomst niet.

Recht op studiefinanciering voor minderjarigen

Met ingang van studiejaar 2017/2018 wordt in de studiefinanciering de 'kwartaalinstroom' afgeschaft. Hierdoor krijgen ook 16 en 17-jarigen direct bij de start van de studie recht op studiefinanciering inclusief het OV-reisproduct. Minderjarige studenten die instromen in het hoger onderwijs hebben nu pas vanaf het eerste volledige kwartaal van hun opleiding recht op studiefinanciering (meestal 1 oktober). Met ingang van studiejaar 2017/2018 wordt deze 'kwartaalinstroom' afgeschaft. Ook minderjarige studenten hebben straks vanaf de eerste maand van hun studie recht op studiefinanciering. De financiële aansluiting van het uitbetalen van studiefinanciering op de kwartaalbetaling van de kinderbijslag verdwijnt daarmee. In de regel ontstaat er dus recht op studiefinanciering per 1 september in plaats van 1 oktober. Maar tussentijds is ook mogelijk, bijvoorbeeld per 1 februari in plaats van 1 april. Het mooie is dat het recht op kinderbijslag niet wijzigt. Daardoor kan een overlap c.q. dubbele uitbetaling met studiefinanciering ontstaan. Dit zal hooguit twee maanden zijn.

De wijziging is geregeld in de wet Studievoorschot Hoger Onderwijs, waarmee het stelsel van studiefinanciering grondig is gewijzigd. Deze wet is grotendeels van kracht geworden m.i.v. studiejaar 2015-2016, maar een aantal onderdelen wordt c.q. werd pas op een later moment van kracht. Deze wijziging is dan ook pas per 1 september 2017 terug te zien in artikel 2.3 lid 2 van de Wet Studiefinanciering 2000.

Aanbod academische pabo-opleidingen groeit snel

Een groot aantal pabo's is de samenwerking met universiteiten aangegaan. Van de 25 hbo-instellingen met een pabo bieden er op dit moment maar liefst 21 een variant van de academische pabo aan. De laatste die gestart is met een academische pabo is de Thomas More hogeschool in Rotterdam.

Naast de bestaande varianten van academische pabo's worden er nu ook aparte universitaire pabo-opleidingen ontwikkeld. De Vereniging Hogescholen vindt dat aparte universitaire pabo's een 'kannibaliserend' effect hebben op het traject van de academische pabo. De universitaire pabo-opleiding leidt studenten in 3 jaar op tot meester of juf zonder dat ze praktijkervaring opdoen. Bij de academische pabo krijgen studenten na 4 jaar zowel een hbo- als universitair bachelorsdiploma en doen ze ook praktijkervaring op door stages en het afstuderen. De universitaire pabo-opleidingen die nu ontwikkeld worden, remmen de academische pabo's in hun ontwikkeling of verdringen ze. Ook op andere vormen van samenwerking tussen universiteiten en hogescholen kan dat een weerslag hebben. Meer informatie over de academische pabo:

<http://www.vereniginghogescholen.nl/academische-pabo>

Rapport over uitvoering en opbrengsten studiekeuzecheck

Maandag 20 januari heeft de minister een brief aan de Tweede Kamer gestuurd over het rapport opgesteld door ResearchNed over de effectiviteit van de verschillende vormen van studiekeuzecheck. De brief en het rapport vind je via de volgende link: <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-onderwijs-cultuur-en-wetenschap/documenten/kamerstukken/2017/01/20/kamerbrief-over-onderzoeksrapport-studiekeuzecheck>. De belangrijkste conclusies uit het onderzoek zijn:

- ◆ Bij de studiekeuzecheck en matchingsprocedures is sprake van een grote verscheidenheid in activiteiten, in de gegeven studiekeuzeadviezen en in de wijze waarop die adviezen tot stand komen.
- ◆ In het wetenschappelijk onderwijs blijken studenten die hebben deelgenomen aan de studiekeuzecheck minder vaak uit te vallen in hun eerste studiejaar. In het hbo zijn de verschillen in uitval tussen studenten die wel en niet deelnemen aan de studiekeuzecheck of afzonderlijke activiteiten niet significant. Gezien de grote verscheidenheid in invulling en uitvoering van studiekeuzeactiviteiten, moeten deze bevindingen in de eerste plaats worden gezien als een indicatie dat de studiekeuzecheck uitval kan verminderen, maar kan nog niet worden geconcludeerd welke activiteiten of combinaties van activiteiten meer zinvol zijn dan andere.
- ◆ De studiekeuzecheck levert informatie op over nieuwe studenten. Deze informatie wordt gebruikt bij de verdere studieloopbaanbegeleiding, maar dit kan nog meer gestroomlijnd worden dan tot nu toe is gerealiseerd.

Volgens de minister kan nog niet worden geconcludeerd dat de studiekeuzecheck 'werkt', maar wel dat het potentie heeft en doorontwikkeling gewenst is.

Training ACT-toolkit voor LOB.

De door Albert de Folter en Tom Luken ontwikkelde ACT-toolkit voor LOB is een veelzijdig, innovatief instrumentarium dat op verschillende manieren ingezet kan worden door keuzebegeleiders van leerlingen in de bovenbouw havo/vwo en studenten in de beginfase van het hoger onderwijs. De tools zijn vrij downloadbaar op de website www.act-in-lob.eu. Voor een optimaal gebruik van de tools is een training ontwikkeld. De training bestaat uit drie middagen. Hierin komen de achtergronden, de toepassingsmogelijkheden en het oefenen in het gebruik van de tools (inclusief de CDDQ-test) uitgebreid aan de orde. Ook is er aandacht voor houdingsaspecten en ontwikkeling van de begeleider. De training wordt verzorgd door Albert de Folter en/of Tom Luken.

De training wordt gegeven bij Cursus- en vergadercentrum Domstad in Utrecht op de **donderdagden 23 maart, 13 april en 11 mei van 13.30 uur tot 16.30 uur.**

Op verzoek - bijvoorbeeld van het bestuur van een decanenkring - is ook training mogelijk in de eigen regio of in company op de eigen school. De kosten voor de training bedragen € 495 per deelnemer, inclusief btw, koffie/thee/fris, E-college, lesmaterialen en het werkboek 'Beelden van mijn toekomst.

Een ACT-toolkit voor loopbaanoriëntatie en -begeleiding'. In het geval een regio of school zelf voor accommodatie zorgt, is de prijs € 445 per deelnemer.

Voor meer informatie en het aanmeldingsformulier: <http://www.act-in-lob.eu/scholing>. Je kunt ook mailen naar Albert de Folter albert@omega-adviseurs.nl

Afschaffing ouder-scholierenvoorlichting

Op verzoek van de leden van zowel VvSL als NVS-NVL is er door beide verenigingen een gemeenschappelijke brief opgesteld aan degene die bij DUO verantwoordelijk is voor de voorlichtingen op scholen. In de brief wordt benadrukt dat veel decanen het bijzonder jammer vinden dat de door DUO verzorgde ouder-scholierenvoorlichting met ingang van volgend schooljaar van de baan zullen zijn. De VvSL en de NVS-NVL roepen de verantwoordelijken bij DUO op dit besluit ernstig in heroverweging te nemen. Als u de brief zelf wilt lezen, kunt u een mail sturen naar marlies.van.tooren@vysl.nl.

TussenjaarTotaalBeurs

Op zaterdag 8 april aanstaande vindt vanaf 13.30 uur op de campus van Wageningen University de eerste editie plaats van de TussenjaarTotaalBeurs. Deze beurs wordt georganiseerd door het Tussenjaarkenniscentrum i.o. De beurs heeft als doel scholieren, ouders/opvoeders en onderwijsprofessionals te informeren over mogelijkheden voor persoonlijke ontwikkeling en voorbereiding op een opleiding in het hoger onderwijs tijdens een tussenjaar.

Toegang is gratis. Er worden workshops gegeven door coaches en (oud)deelnemers aan tussenjaarprogramma's. Daarnaast staan op de beursvloer stands van workshopgevers en aanbieders van buitenlandactiviteiten. Zie voor het programma:

<http://www.tussenjaartwijfels.info/tussenjaartotaalbeurs-8-april-2017/>

Het aantal deelnemers is beperkt. Inschrijven kan tot uiterlijk 23 maart via deze link:

<http://www.tussenjaartwijfels.info/inschrijfformulier-tussenjaartotaalbeurs-8-april-2017/>

Ons verenigingstijdschrift DecaZine wordt naar je huisadres gestuurd. Via de VvSL-website kun je onder MIJN VVSL en na inloggen zelf je gegevens in de ledenadministratie beheren en dus veranderen. Een nieuw huisadres, een ander e-mailadres, een verandering van school aan ons doorgeven, het kan allemaal via onze website! En via het contactformulier op de website bereik je rechtstreeks het bestuur met je vragen, opmerkingen, ideeën, enz.